

Między nami

Scenariusze do lektury

Tomasz Trojanowski *Stroiciel*
Opracowała Agnieszka Suchowierska

gdańskie
wydawnictwo
oświatowe

Spis treści

- **Scenariusz 1.** *Stroiciel* – książka mówiąca o... → 2
- **Scenariusz 2.** *Stroiciel* – powieść wielogatunkowa → 6
- **Scenariusz 3.** Jak zmienił się świat, odkąd Cypriano zagrał na Oktawonie właściwą melodię? → 10
- **Scenariusz 4.** Przygotowujemy się do napisania sprawozdania-recenzji z lektury *Stroiciel* → 12
- **Scenariusz 5.** Cypriano – superbohater, który ratuje świat? → 15

Temat: ***Stroiciel*** – książka mówiąca o...

■ CELE LEKCJI. UCZEŃ:

- rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii (IV.8),
- zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie (III.1.7),
- określa tematykę oraz problematykę utworu (podstawa dla klas 4–6, I.1.12),
- nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst (podstawa dla klas 4–6, I.1.14).

■ MATERIAŁY:

- Tomasz Trojanowski *Stroiciel*,
- tekst kartkówki z treści lektury (w dwóch wersjach, dla grup A i B),
- fragmenty recenzji książki.

■ FORMY PRACY:

- indywidualna,
- zbiorowa.

■ PRZEBIEG LEKCJI

1. Czynności organizacyjne. → (5 minut)
2. Kartkówka z treści lektury. → (10 minut)

Klucz odpowiedzi

Grupa A

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D	D	A	A	C	B	C	1C, 2A, 3B, 4D	D	B

Grupa B

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D	B	A	C	B	A	A	1A, 2C, 3D, 4B	B	C

Przyznajemy po 1 pkt. za poprawne rozwiązanie każdego zadania za wyjątkiem zadania 8, w którym przyznajemy po 1 pkt. za każde prawidłowe przyporządkowanie.

Propozycja ocen:

- 13 pkt. – celujący
- 12 pkt. – bardzo dobry
- 10 lub 11 pkt. – dobry
- 7–9 pkt. – dostateczny
- 5 lub 6 pkt. – dopuszczający
- 0–4 pkt. – niedostateczny

3. Swobodna rozmowa na temat wrażeń uczniów z lektury. Sformułowanie problematyki *Stroiciela*. Zapisanie tematu lekcji i prośba do uczniów, aby go dokończyli.

„*Stroiciel* – książka o...” → (5 minut)

4. Książka *Stroiciel* otrzymała wyróżnienie Polskiej Sekcji IBBY w roku 2014 oraz została wpisana na Listę Skarbów Muzeum Książki Dziecięcej – czy waszym zdaniem słusznie? – dyskusja. → (5 minut)

5. Rozdanie uczniom i odczytanie przez nich fragmentów recenzji *Stroiciela*; prośba do uczniów, aby odnieśli się do tych tekstów. → (15 minut)

Każdy uczeń wybiera recenzję (z którą się zgadza lub nie) i rozwija zawartą w niej myśl.

6. Podsumowanie lekcji – odczytanie notatek przez uczniów. → (5 minut)

Kartkówka z treści lektury *Stroiciel*

Imię i nazwisko....., kl. .... Grupa A

1. Cypriano jest:

- A. uczniem liceum.
- B. uczniem trzeciej klasy gimnazjum.
- C. absolwentem liceum.
- D. uczniem drugiej klasy liceum.

2. „Nie, to nie jest moje łóżko. Tak jak pokój, w którym się znajduję, nie jest moim pokojem.

Po tym odkryciu zareagowałem tak, jak każdy zareagowałby w podobnej sytuacji. Natychmiast poderwałem się na równe nogi. (...) Nie wylądowałem na podłodze i nie zrobiłem niczego, co mogłoby mi pomóc zorientować się, gdzie jestem”.

Które z poniższych zdań jest fałszywe?

Bohater:

- A. był przywiązany do łóżka pasami.
- B. obudził się w szpitalu.
- C. nie pamiętał, co się stało.
- D. był ciężko chory.

3. Brodacz – właściciel sklepu muzycznego – rozplątał się, ponieważ:

- A. rozpoznał Stroiciela.
- B. w sklepie było mnóstwo staroci, a on miał alergię na kurz.
- C. przypomniał sobie o swoim synu.
- D. bał się o cenę gitarę.

4. Gabriel to:

- A. sprzymierzeniec głównego bohatera.
- B. wróg głównego bohatera.
- C. członek zespołu muzycznego.
- D. chłopak, z którym umówiła się Dominika.

5. Matka Cypriano:

- A. jest menadżerką w fabryce instrumentów.
- B. pracuje w korporacji Trans Global.
- C. jest producentką programów telewizyjnych.
- D. pracuje w szkole.

6. „VERNUS USSO” to anagram łącińskich słów:

- A. VURES SUSON – ostatnia wskazówka.
- B. VERUS SONUS – prawdziwy dźwięk.
- C. SUVER NOSUS – niezależny węch.
- D. RUVES NUSOS – muzyka przestrzeni.

7. Po złożeniu w całość okładek płyt okazało się, że przedstawiają one:

- A. logo międzynarodowej korporacji.
- B. Pałac Kultury i Nauki.
- C. wieżę Trans Global Center.
- D. Oktawon.

8. Przyporządkuj postaci do ich opisów.

1. Maciek	A. dawno temu rozstroił Oktawon.
2. Vern	B. grał z Cyprianem w zespole.
3. Gutek	C. podrzucił Cyprianowi narkotyki.
4. Daniel	D. dał główemu bohaterowi płyty.

1 ..... 2 ..... 3 ..... 4 .....

9. W szpitalnym pokoju Cypriano zobaczył:

- A. Dominikę i Verna.
- B. Verna, matkę i pielęgniarkę.
- C. Verna, Gutka, Mačka i Daniela.
- D. Verna, Mačka, Daniela, profesora i Ariela.

10. Okazało się, że Oktawon:

- A. został całkowicie zniszczony na wieży Trans Global Center.
- B. był gitarą marki Fender.
- C. to instrument ukryty w logo Trans Global.
- D. był tylko snem bohatera.

Kartkówka z treści lektury *Stroiciel*

Imię i nazwisko....., kl. .... Grupa B

1. Cypriano jest:

- A. uczniem liceum.
- B. absolwentem liceum.
- C. uczniem trzeciej klasy gimnazjum.
- D. uczniem drugiej klasy liceum.

2. „Nie, to nie jest moje łóżko. Tak jak pokój, w którym się znajduję, nie jest moim pokojem.

Po tym odkryciu zareagowałem tak, jak każdy zareagowałby w podobnej sytuacji. Natychmiast poderwałem się na równe nogi. (...) Nie wylądowałem na podłodze i nie zrobiłem niczego, co mogłoby mi pomóc zorientować się, gdzie jestem”.

Które z poniższych zdań jest fałszywe?

Bohater:

- A. był przywiązany do łóżka pasami.
- B. był ciężko chory.
- C. nie pamiętał, co się stało.
- D. obudził się w szpitalu

3. Brodacz – właściciel sklepu muzycznego – rozptakał się, ponieważ:

- A. rozpoznał Stroiciela.
- B. bał się o cenną gitarę.
- C. przypomniał sobie o swoim synu.
- D. w sklepie było mnóstwo staroci, a on miał alergię na kurz.

4. Gabriel to:

- A. członek zespołu muzycznego.
- B. chłopak, z którym umówiła się Dominika.
- C. sprzymierzeniec głównego bohatera.
- D. wróg głównego bohatera.

5. Matka Cypriano:

- A. pracuje w szkole.
- B. jest producentką programów telewizyjnych.
- C. jest menadżerką w fabryce instrumentów.
- D. pracuje w korporacji Trans Global.

6. „VERNUS USSO” to anagram łacińskich słów:

- A. VERUS SONUS – prawdziwy dźwięk.
- B. RUVES NUSOS – muzyka przestrzeni.
- C. SUVER NOSUS – niezależny węch.
- D. VURES SUSON – ostatnia wskazówka.

7. Po złożeniu w całość okładek płyt okazało się, że przedstawiają one:

- A. wieżę Trans Global Center.
- B. Oktawon.
- C. logo międzynarodowej korporacji.
- D. Pałac Kultury i Nauki.

8. Przyporządkuj postaci do ich opisów.

1. Vern	A. dawno temu rozstroił Oktawon.
2. Maciek	B. dał głównemu bohaterowi płyty.
3. Gutek	C. podrzucił Cyprianowi narkotyk.
4. Daniel	D. grał z Cyprianem w zespole.

1 ..... 2 ..... 3 ..... 4 .....

9. W szpitalnym pokoju Cypriano zobaczył:

- A. Dominikę i Verna.
- B. Verna, Maćka, Daniela, profesora i Ariela.
- C. Verna, Gutka, Maćka i Daniela.
- D. Verna, matkę i pielęgniarkę.

10. Okazało się, że Oktawon:

- A. był tylko snem bohatera.
- B. to instrument ukryty w logo Trans Global.
- C. był gitarą marki Fender.
- D. został całkowicie zniszczony na wieży Trans Global Center.

Recenzje do druku dla uczniów

Pobudzająca wyobraźnię i zmuszająca do refleksji realistyczna opowieść o współczesnym świecie. Książka, po przeczytaniu której musimy się zastanowić nad sobą i otaczającą nas rzeczywistością.

Ewa Gajcy, recenzja zamieszczona na stronie internetowej Polskiej Sekcji IBBY

Za sprawą niezwykle plastycznego języka i prostej w swej konstrukcji, ale złożonej w wymowie historii, autor stworzył książkę, która na długo zapada w pamięć, która staje się bodźcem do refleksji i dyskusji. Niepokojące zakończenie zostawia w poczuciu niedosytu, pozwalając na spekulacje, jaki będzie rzeczywisty finał opowieści. Wydawać się ono może tylko nieco zbyt szybkie, zbyt chaotyczne, zbyt mało klarowne, nie zmienia to jednak faktu, że *Stroiciel* to książka naprawdę udana, niepokojąca, ważna.

Recenzja z portalu granice.pl

„Stroiciel” pozostawia po sobie pewien niedosyt, szczególnie jeśli chodzi o zakończenie oraz sugestywność całej wizji.

Recenzja z portalu ryms.pl

Pobudzająca wyobraźnię i zmuszająca do refleksji realistyczna opowieść o współczesnym świecie. Książka, po przeczytaniu której musimy się zastanowić nad sobą i otaczającą nas rzeczywistością.

Ewa Gajcy, recenzja zamieszczona na stronie internetowej Polskiej Sekcji IBBY

Za sprawą niezwykle plastycznego języka i prostej w swej konstrukcji, ale złożonej w wymowie historii, autor stworzył książkę, która na długo zapada w pamięć, która staje się bodźcem do refleksji i dyskusji. Niepokojące zakończenie zostawia w poczuciu niedosytu, pozwalając na spekulacje, jaki będzie rzeczywisty finał opowieści. Wydawać się ono może tylko nieco zbyt szybkie, zbyt chaotyczne, zbyt mało klarowne, nie zmienia to jednak faktu, że *Stroiciel* to książka naprawdę udana, niepokojąca, ważna.

Recenzja z portalu granice.pl

„Stroiciel” pozostawia po sobie pewien niedosyt, szczególnie jeśli chodzi o zakończenie oraz sugestywność całej wizji.

Recenzja z portalu ryms.pl

Scenariusz 2 ..... 1–2 godz.

(Ze względu na to, że realizacja scenariusza może trwać dłużej niż 1 godz., w przebiegu lekcji nie podano czasów dla poszczególnych etapów).

Temat: *Stroiciel* – powieść wielogatunkowa

■ CELE LEKCJI. UCZEŃ:

- wyszukuje w tekście potrzebne informacje (I.2.1),
- rozpoznaje czytany utwór jako powieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe; rozpoznaje odmiany powieści (podstawa dla klas 4–6, I.1.3),
- omawia elementy świata przedstawionego (podstawa dla klas 4–6, 1.1.1).

■ MATERIAŁY:

- Tomasz Trojanowski *Stroiciel*,
- karta pracy (cechy powieści sensacyjnej, detektywistycznej i fantasy).
- fragmenty recenzji książki.

■ FORMY PRACY:

- zbiorowa.

■ PRZEBIEG LEKCJI

1. Czynności organizacyjne
2. Przypomnienie wiadomości na temat gatunków powieści. Zapisanie na tablicy wspólnej notatki.

Przykładowa notatka:

Powieść: współczesna, historyczna, science fiction – podział ze względu na czas wydarzeń.

Powieść: dla dorosłych dla dzieci, dla kobiet, dla młodzieży – podział ze względu na odbiorcę.

Powieść: przygodowa, obyczajowa, psychologiczna, fantasy, sensacyjna, kryminalna – podział ze względu na tematykę.

3. Ustne lub pisemne określanie elementów świata przedstawionego w powieści, przyporządkowanie ich do gatunków powieściowych.

Element świata przedstawionego	<i>Stroiciel</i>	Gatunek powieści
Czas wydarzeń	Współczesność, nie jest określony rok, realia XXI wieku (uczniowie podają konkretne przykłady) nie można określić pory roku (na pewno nie upalne lato i nie wakacje), miesiąca itd.	współczesna
Miejsce wydarzeń	Kraj – nie wiadomo. Miasto – nieznaną nazwą, wielkie miasto (metro, drapacze chmur). Konkretne miejsca, w których rozgrywają się wydarzenia: – prawdopodobne: gmach budynku Trans Global Center, mieszkanie Cypriano, uliczki miasta, – fantastyczne: niezmiernie duża przestrzeń – wielka, szara pustka ze snu – za metalowymi drzwiami zamkniętymi na muzyczny szyfr.	sensacyjna, fantasy

Bohaterowie	<p>Główni: Cypriano, Dominika. Drugoplanowi: Gabriel, Vern. Postacie epizodyczne: matka Cypriano, Maciek, członkowie zespołu muzycznego. Pozytywni: Cypriano, Dominika, matka Cypriano, Gabriel. Negatywni: Maciek, Vern, profesor, Daniel, Ariel. Prawdopodobni: Dominika, matka Cypriano, członkowie zespołu muzycznego. Fantastyczni: Cypriano (nie można go zabić), Vern, Gabriel (żyją już bardzo długo).</p>	fantasy, sensacyjna, dla młodzieży
Wydarzenia	<p>Prawdopodobne: – próby zespołu muzycznego, – pobyt Cypriano w szpitalu dla osób chorych psychicznie, – spacer Cypriano po mieście, – wizyta w sklepie muzycznym, – telefon w sprawie bomby.</p> <p>Fantastyczne: – gra na Oktawonie, – zakłócenie muzyki Oktawonu przez złe moce, – niewyjaśnione pojawianie się Verna w różnych miejscach.</p>	fantasy, sensacyjna, dla młodzieży

4. Rozdanie kart pracy. Wspólne zastanawianie się nad cechami powieści sensacyjnej, fantasy i detektywistycznej. Próba zakwalifikowania powieści *Stroiciel* – na ile mieści się w konwencji tych gatunków.

Cechy klasycznej powieści sensacyjnej:

- szybka akcja (3),
- niespodziewane, nagłe, dramatyczne zwroty akcji (5),
- bohaterowie jednoznaczni moralnie (8),
- obecność czarnych charakterów (6),
- zwycięstwo sprawiedliwości (1).

Cechy klasycznej powieści fantasy:

- obecność elementów fantastycznych (bohaterowie, miejsca i zdarzenia) (15),
- wymyślona mitologia (2),
- świat baśniowy (10),
- walka dobra ze złem, podobna do baśniowej, zwycięstwo dobra (17),
- bardzo wyraźny podział na dobro i zło (14),
- bohaterowie jednoznaczni moralnie (8),
- zwycięstwo sprawiedliwości (1).

Cechy klasycznej powieści detektywistycznej:

- główny bohater – detektyw lub detektyw-amator (16),
- bohaterowie jednoznaczni moralnie (8),
- rozwiązywanie zagadki metodą dedukcji (13),
- wydarzenia powieściowe mają często drugie dno (7),
- czytelnik rozwiązuje zagadkę razem z detektywem (12),
- zwycięstwo sprawiedliwości (1),
- sztuczki przestępców, mające na celu ukrycie sprawcy zbrodni, są mylące zarówno dla bohatera, jak i dla czytelnika (11),
- jedynie detektyw potrafi rozwiązać zagadkę (9),
- akcja jest wyraźnie zarysowana, a wydarzenia zmierzają do punktu kulminacyjnego, w którym następuje rozwiązanie zagadki (4).

5. Sformułowanie wspólnego wniosku dotyczącego książki *Stroiciel* jako powieści wielogatunkowej (mającej cechy powieści fantasy, sensacyjnej i kryminalnej).

6. Zapisanie tematu lekcji: „*Stroiciel* – powieść wielogatunkowa”.

7. Krótka rozmowa na temat tego, czy wielogatunkowość jest częstą cechą współczesnej powieści dla dzieci (np. mieszanie komiksu z powieścią), młodzieży i dorosłych.

8. Notatka z lekcji.

Stroiciel jest powieścią wielogatunkową, ponieważ...

Karta pracy

Przyporządkuj cechy powieści do właściwych gatunków powieściowych i zapisz odpowiadające im numery w tabeli (niektóre należy wykorzystać więcej niż raz).
Jak myślisz, do którego z tych gatunków można zakwalifikować powieść *Stroiciel*?

1. zwycięstwo sprawiedliwości

2. wymyślona mitologia

3. szybka akcja

4. akcja jest wyraźnie zarysowana, a wydarzenia zmierzają do punktu kulminacyjnego, w którym następuje rozwiązanie zagadki

5. niespodziewane, nagłe, dramatyczne zwroty akcji

6. obecność czarnych charakterów

7. wydarzenia powieściowe mają często drugie dno

8. bohaterowie jednoznaczni moralnie

9. jedynie detektyw potrafi rozwiązać zagadkę

10. świat baśniowy

11. sztuczki przestępców, mające na celu ukrycie sprawcy zbrodni, są mylące zarówno dla bohatera, jak i dla czytelnika

12. czytelnik rozwiązuje zagadkę razem z detektywem

13. rozwiązywanie zagadki metodą dedukcji

14. bardzo wyraźny podział na dobro i zło

15. obecność elementów fantastycznych (bohaterowie, miejsca i zdarzenia)

16. główny bohater – detektyw lub detektyw-amator

17. walka dobra ze złem, podobna do baśniowej, zwycięstwo dobra

Cechy klasycznej powieści sensacyjnej	Cechy klasycznej powieści fantasy	Cechy klasycznej powieści detektywistycznej

Temat: Jak zmienił się świat, odkąd Cypriano zagrał na Oktawonie właściwą melodię.

■ **CELE LEKCJI. UCZEŃ:**

- wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych (I.1.9).
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii (IV.8).

■ **MATERIAŁY:**

- Tomasz Trojanowski *Stroiciel*,
- duże arkusze papieru,
- karteczki z zagadnieniami omawianymi na lekcji,
- flamastry.

■ **FORMY PRACY:**

- zbiorowa,
- praca w grupach lub samodzielna.

■ **PRZEBIEG LEKCJI**

Pierwsza godzina

1. Rozmowa wstępna. → (10–15 minut)

Co było przyczyną zła w świecie przedstawionym powieści (rozstrojenie przez złe moce doskonałego instrumentu stworzonego przez Boga-Kompozytora)? Jak rzeczywistość książki ma się do naszego świata? Jakie są przyczyny zła na świecie? Jak to zło się przejawia? W jaki sposób można zaradzić złu?

Sporządzenie samodzielnych notatek podsumowujących rozmowę.

2. Podział klasy na grupy. Ilość osób w grupie może być dowolna i zróżnicowana (2–6 osób). Możliwa jest też praca samodzielna – w zależności od preferencji uczniów i nauczyciela. Polecenie każdej grupie, aby przygotowała w punktach, co się zmieniło w świecie po tym, jak Cypriano zagrał na Oktawonie. Każda grupa losuje jedno, dwa lub trzy zagadnienia zapisane na kartkach – należy wybrać jedno z nich. Uczniowie mogą też zgłosić własne zagadnienia. Nie ma konieczności, aby pod koniec lekcji zostały omówione wszystkie tematy z karteczek. → (25–30 minut)

Druga godzina

1. Przedstawiciele grup prezentują na forum klasy wynik pracy swoich grup. → (20–25 minut)

2. Dyskusja na temat „Czy trzeba ratować świat, a jeśli tak, to co warto zmienić?”. → (20–25 minut)

polityka

stosunki między dziećmi a rodzicami, dziadkami, między sąsiadami i innymi bliskimi ludźmi

nauka, wynalazki

stosunki między ludźmi w społeczeństwie

traktowanie zwierząt

stosunek ludzi do przyrody

praca, przemysł, biznes

szkoła, uczniowie, nauczyciele

rozrywka, hobby, zabawa

internet, telewizja, prasa

przemysł

moda

miasta, wsie, miejsca, w których żyją ludzie

życie ludzi na Ziemi

sztuka

życie pojedynczego człowieka

Temat: Przygotowujemy się do napisania sprawozdania-recenzji z lektury *Stroiciel*.

■ **CELE LEKCJI. UCZEŃ:**

- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: recenzja (III.2.1),
- gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi; redaguje plan kompozycyjny wypowiedzi (III.1.2),
- tworzy wypowiedzi, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami (III.1.3),
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii (IV.8).

■ **MATERIAŁY:**

- Tomasz Trojanowski *Stroiciel*,
- kartki z numerami (losy).

■ **FORMY PRACY:**

- indywidualna,
- zbiorowa.

■ **PRZEBIEG LEKCJI**

1. Na tablicy zapisane są zagadnienia do omówienia:

Tematyka i fabuła książki

Dane na temat książki (tytuł, autor, wiadomości na temat autora i książki, zdobyte nagrody)

Plusy książki

Minusy książki

Opinia na temat książki

Przymiotniki (opisujące i oceniające) określające książkę

Wymowa książki

2. Losowanie przez uczniów kartek z numerami.

Można też zaproponować uczniom pracę w siedmiu grupach – wtedy zamiast rozdania losów nauczyciel przydziela tematy poszczególnym grupom. → (5 minut)

3. Ustalenie z uczniami kolejności punktów, według których będą czytać swoje notatki – tak aby powstało spójne przedstawienie lektury. → (5 minut)

2. Tematyka i fabuła książki

1. Dane na temat książki (tytuł, autor, wiadomości na temat autora i książki, otrzymane nagrody)

5. Plusy książki

6. Minusy książki

7. Opinia na temat książki

4. Przymiotniki (opisujące i oceniające) określające książkę

3. Wymowa książki

4. Polecenie uczniom, aby sporządzili dość obszerne i przemyślane notatki na temat wylosowanych punktów. → (10 minut)

5. Odczytywanie przez uczniów swoich notatek według ustalonej wcześniej kolejności. Każdy punkt odczytuje 2 lub 3 uczniów – w miarę możliwości do wyczerpania tematu. Jeśli przeczytane notatki omawiają temat w sposób niewystarczający, nauczyciel zadaje klasie dodatkowe pytania. → (10 minut)

6. Omówienie budowy sprawozdania-recenzji z lektury. → (5 minut)

7. Samodzielne zapisanie planu sprawozdania-recenzji z lektury w zeszytach. → (15 minut)

Przykładowy plan:

1. Wstęp
2. Przedstawienie książki – autor, tytuł, zdobyte nagrody itd.
3. Tematyka, fabuła
4. Wymowa książki
5. Opinia na temat książki – plusy i minusy

8. Praca domowa.

Napisz sprawozdanie-recenzję z lektury *Stroiciel*.

Jeśli wystarczy czasu, można zacząć pisać sprawozdanie na lekcji.

Losy do wycięcia

1, 5	2, 6	3, 7
6, 7	1, 7	1, 6
5, 6	5, 7	2, 7
4, 5	4, 6	4, 7
3, 4	3, 5	3, 6
2, 3	2, 4	2, 5
1, 2	1, 3	1, 4

Temat: Cypriano – superbohater, który ratuje świat?

■ **CELE LEKCJI. UCZEŃ:**

- wyrabia i rozwija zdolność rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury (I.1).
- wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich elementy wiedzy o kulturze (I.1.10).
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii (IV.8).
- zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie (III.1.7).

■ **MATERIAŁY:**

- Tomasz Trojanowski *Stroiciel*,
- artykuł prasowy *Superbohaterowie szkodzą psychicznie dzieci*.

■ **FORMY PRACY:**

- zbiorowa.

■ **PRZEBIEG LEKCJI**

1. Uczniowie wymieniają znanych sobie superbohaterów. Nauczyciel może uzupełnić ich wiedzę o polskim superbohaterze, np. Janosiku, lub opowiedzieć uczniom o Paulu Bunyanie – uważanym za prototyp Supermana. ➔ (5 minut)

Paul Bunyan – legendarny drwał, ważna postać w folklorze amerykańskim, przedstawiany jako olbrzym, ubrany w kraciastą koszulę flanelową i toporne buty, trzymający siekierę z podwójnym ostrzem; ukazywany w towarzystwie ogromnego błękitnego wołu Babe. Według legendy nadludzko silny Paul Bunyan pomógł Amerykanom zbudować Amerykę. Legenda o Paulu Bunyanie była opisywana w książkach, filmach i komiksach.

Źródło: Wikipedia

2. Wspólna dyskusja na temat „Czy Cypriano ma cechy superbohatera?”. Porównanie Cypriano z wybranymi superbohaterami (najlepiej takimi, których dobrze zna nauczyciel), podanie podobieństw i różnic. W poniższej tabeli opisano, dla orientacji nauczyciela, cechy superbohaterów na przykładzie Supermana i Batmana. Nie jest konieczne sporządzenie notatki w formie tabeli. ➔ (10–15 minut)

Cecha superbohatera	Przykłady cechy u różnych superbohaterów	Cypriano
Ma nadludzką siłę.	Superman – tak Batman – nie	Jest zwykłym muzycznym nastolatkiem nieświadomym swej misji.
Ma wyjątkowe, umięśnione ciało.	Tak	Nie

Ma wiele mocy.

Superman

- Potrafi przyswajać i magazynować energię słoneczną.
- Wykazuje się nadludzką siłą, kondycją i szybkością.
- Potrafi latać.
- Jest niezniszczalny.
- Jego rany szybko się goją.
- Ma nadludzki oddech (może np. oczyścić powietrze z trującego gazu lub wywołać huragan gaszący pożar).
- Umie emitować z oczu promieniowanie ciepłe lub światło (także laserowe).
- Ma nadludzki wzrok, słuch i węch.
- Ma doskonałą pamięć.
- Wykazuje nadludzkie zdolności intelektualne.

Batman

- Nie ma nadprzyrodzonych mocy, jest za to bardzo inteligentny, zna się na psychologii, kryminalistyce, technikach śledczych, sztukach walki.
- Jego niezwykle zdolności wynikają z oprzyrządowania. W jego skład wchodzi:
  - kamizelka kuloodporna,
  - peleryna-lotnia,
  - maska z wmontowanym noktowizorem i termowizorem; maska pełni też rolę hełmofonu, dzięki któremu można nawiązać kontakt ze sprzymierzeńcami,
  - pas z wyposażeniem, pełen schowków; mieszczą się w nim batarangi, urządzenia naprowadzające, pluskwy (urządzenia podsłuchowe), wytrychy, kajdanki, piła oscylacyjna, laser do cięcia, granaty gazowe i dymne,
  - batarangi – bumerangi z ostrymi krawędziami w kształcie podobnym do logo Batmana, wytrącają one broń z ręki wroga i niszczą jego sprzęt, mogą też zawierać ładunki wybuchowe; czasami dołączony jest do nich sznur, który pozwala obezwładnić wroga albo wspiąć się (batarang pełni funkcję kotwicy),
  - batbolas – bolas (rodzaj broni myśliwskiej) służąca do obezwładnienia przeciwnika,

Jest niezniszczalny.
Tylko on potrafi nastroić Oktawon.

	<ul style="list-style-type: none"> • batlina lub wyrzutnia kotwicy – lina do wspinaczki, działająca jak działko harpunnicze, zakończona kotwicą lub grotem, pozwala szybko zmieniać miejsce przebywania, wspinać się na dachy, przeskakiwać przez przeszkody etc., • batmobil, • batmotor, • batsamolot. 	
Walczy ze złem.	Tak	Tak – otrzymał misję uratowania świata.
Zawsze zwycięża.	Tak	Nie, ale jest uparty i dociekliwy.
Nosi specjalny strój.	<p>Superman – niebiesko-czerwony strój, bluza z literą S, rajtuzy, peleryna.</p> <p>Batman – kamizelka kuloodporna, peleryna-lotnia, czarna maska, pas z wyposażeniem.</p>	Nie, ubiera się zwyczajne, nie przykłada wagi do stroju i mody.
Zdobywa serce ukochanej.	Tak	Tak. Podoba mu się dziewczyna z zespołu, ale nie ma odwagi jej o tym powiedzieć. Zdobywa jej serce dzięki swoim zaletom.
Ratuje ukochaną.	<p>Superman – tak, Lois Lane, dziennikarkę gazety Daily Planet.</p> <p>Batman – tak (aczkolwiek w życiu Batmana występują różne kobiety).</p>	Tak i nie. Czuje się za nią odpowiedzialny.
Prowadzi podwójne życie.	<p>Superman – tak, ludzie znają go jedynie jako Clarka Kenta, dziennikarza Daily Planet.</p> <p>Batman – tak, na co dzień Batman to Bruce Wayne, syn zamordowanej pary miliarderów.</p>	Nie, choć nie mówi wszystkiego mamie.
Ratuje ludzi/świat.	<p>Superman – pomaga ludzkości, broni słabych i skrzywdzonych.</p> <p>Batman – pilnuje porządku w rodzinnym mieście Gotham City.</p>	Wprowadza pierwotny ład na świecie.

3. W jaki sposób superbohaterowie wpływają na wyobraźnię chłopców? Rozdanie i lektura artykułu prasowego *Superbohaterowie szkodzą psychice dzieci*. Polecenie i pytanie dla uczniów:

- Przytoczcie najważniejsze argumenty zawarte w tekście.
- Czy zgadzacie się z tezą zawartą w tekście oraz z jej argumentacją?

Wspólna refleksja – czy to dobrze czy źle, że Cypriano nie jest typowym superbohaterem ratującym świat? Dlaczego autor zdecydował, że bohater będzie miał cechy zwykłego nastolatka?

4. Podsumowanie lekcji – samodzielne notatki na temat „Czy to dobrze, że Cypriano nie jest typowym superbohaterem?”.

5. Praca domowa

Zwykły superbohater – charakterystyka człowieka, którego podziwiam.

Superbohaterowie szkodzą psychice dzieci

Oglądanie superbohaterów walczących z czarnymi charakterami promuje wśród chłopców stereotyp macho, który szkodzi ich zdrowiu psychicznemu oraz relacjom, jakie tworzą w rodzinie i z przyjaciółmi – informuje serwis EurekAlert.

Wyniki badań na ten temat zostały przedstawione przez dwa niezależne zespoły naukowców na 118. Dorocznym Zjeździe Amerykańskiego Stowarzyszenia Psychologów, który odbywa się w San Diego. (...) Aby sprawdzić, jakie wzorce męskości lansują wśród dzieci media i handlowcy, dr Lamb i jej koledzy przebadali 674 chłopców w wieku od 4 do 18 lat oraz przespacerowali się po centrach handlowych, przepytując sprzedawców na stoiskach z książkami, zabawkami i filmami dla dzieci.

Okazało się, że w książkach, programach TV i filmach lansowany jest bardzo ograniczony wizerunek męskości. „Chłopcy mają do wyboru tylko dwie opcje. Mówi się im: »Jeśli nie możesz być superbohaterem, zawsze możesz zostać bumelantem«. Bumelanci są zabawni, ale nie są wzorem, do którego chłopcy powinni dążyć, nie lubią szkoły i unikają odpowiedzialności” – mówiła dr Lamb, prezentując swoje wyniki. Jej zdaniem, uczenie chłopców dystansu do tych postaci i pokazywanie im, jak przekłamują rzeczywistość, może im tylko wyjść na dobre.

Potwierdzają to badania przedstawione w San Diego przez dr. Carlosa Santosa z Uniwersytetu Stanu Arizona. Objęto nimi grupkę 426 chłopców ze szkoły średniej. Psychologowie sprawdzali, czy są oni w stanie przeciwstawić się prezentowanemu w mediach stereotypowi mężczyzny, tj. niezależnego, odpornego fizycznie i trzymającego na wodzy emocje, innymi słowy macho. Oceniali, czy wpływa to na zdrowie psychiczne chłopców i relacje z innymi.

Okazało się, że chłopcy, którzy nie przyjęli takiej stereotypowej postawy, byli lepiej przystosowani do tworzenia pozytywnych relacji z innymi i mieli mniej problemów psychicznych w szkole średniej. (...)

Jak ocenia dr Santos, dorośli, w tym ojcowie, powinni pomóc chłopcom jak najwcześniej przeciwstawić się wizerunkowi macho, gdyż może to korzystnie wpłynąć na ich zdrowie psychiczne oraz jakość relacji z innymi ludźmi.

Źródło: portal naukawpolsce.pap.pl

